Do sguir cogadh Críche Fánad

[Seán Ó Foghlú, *Four bardic poems from Leabhar Chlainne Suibhne* (M.Litt. thesis, TCD, 1992), poem 4; RIA 475 (24/P/25), ‘Leabhar Chlainne Suibhne’, p. 154]

1 Do sguir cogadh Críche Fánad,
fear dá foirinn ó fuair sí;
ní fearr damhna ríogh ’na rollaibh;
tarla ara díol d’orraidh í.

2 Ní samhthach nach fuair a féaghuin,
feadh treasa go dtánaig róinn;
anaid ón chath sa thuaigh thairngigh,
ar mbuain clach a hairgnibh óir.

3 Iadhuid uime re hucht ágha
Aicme Shuibhne na dtreas dte;
níor leig don ainm gan chur gcomhluinn,
ar ndul ó ghairm Dhomhnuill de.

4 Ar gcor cuarta na gcríoch eile,
éigean dóibh a chor i gcéill,
ní uair cliar a tuaigh ó tánuig,
riar nach fuair i bhFánuid féin.

5 An orra is fhearr le dáimh daoinigh
do dhíol chléir ó tug a thail;
’gus an réir nach uair an t-ollamh,
do chuaidh féin mar orradh air.

6 Do smuain orra re hucht tathuimh
teacht tar ais ní uair go réidh;
bídh go maduin ar Mac Suibhne
bac caduil tre chuimhne ar chléir.

7 An seal céadna ar chrích a athar,
ua Ruaidhrí ó ránuig sé,
a mbladh i gcáraid a chéile;
gar d’Fhánaid ar fhéile é.

8 Gan chlódh ar-ís d’éigsibh Mumhan
ara mhaoinibh gá mó buaidh ?
An chliar do chuir asa bhfiachaibh,
an riar ó Fhuil Fiachaidh fuair.

9 Ní sgéal é ar nach faghthar fiadha,
feadh bearna gi bé do-ní;
áit a bhuinn ar gcur an chomhlainn,

’na tuinn ar ndul Domhnaill dí.

10 Ag tnúdh ré mbladh do bhí an foghlaidh,
fear is déine dhíolas cléir;
d’éis na gcuibhreach do bhí ar bhrághaid,
suirgheach í re Fánaid féin.

11 Gá chor cuarta Críche Fódla,
ní fríoth uadh anmhuin re sín;
léigthear i n-aghaidh fhear ngonta,
sreabh calaidh gá tochta i dtír.

12 Do rith theangadh ag triall ágha,
eagail dó go ndearna ró,
gi bé do gheall cur an chomhluinn,
ar ndul i gceann Domhnuill dó.

13 Oighreacht bhur n-aithreadh sul fuaruis,
fada duit gan déanamh suain;
sgor d’fhoghail sa ghairm do-gheibhe;
soraidh don ainm eile uaibh.

14 Tig bean do bhrath asa huamhan
dá haighneadh an uair nar nocht;
is searc ’na haghaidh ó inghin;
beart le haraidh imridh ort.

15 Má taoi ag tnúdh ris an gceird céadna
ar chor áigh ní fheadar sgís;
iongnadh an riaghail fhir th’anma;
iarraidh sibh na harma ar-ís.

16 Díon is fhearr ní uighthear oraibh,
re hucht troda tig dod thail;
sgiath don chomhaidh do-ní námha,
ré mbí domhain t’ágha air.

17 Níor ghuth dó gan dáil a mhaoineadh,
a Mheic Suibhne na dtreas dte;
do-chí réir uaibh leis an ollamh,
gruaidh ghéill aga donnadh de.

18 Teacht ar hionchuibh re hucht deabhtha,
díon is fhearr uair ar a ghuin;
a lán craoi san úir ód fhéinibh,
a ghlúin faoi gur réidhigh ruibh.

19 An cheard budh chosmhail do thréigean
tú id armuibh re héirghe an ré;

níor dligheadh duid déinimh faghla,
cuid do thréidhibh th’anma é.

20 Gá theacht tar ais ó bheirn bhaoghail,
ní bhí ar éigsibh uain is mó;
cairde ar ollamh go car comhlainn;
is gar bronnadh Domhnaill dó.

21 Ar feadh a chuarta i gcrích Danar,
dé i ngach treoir do thógaibh sé;
fáinne dearg fan tír i dtánuig;
ceard do shín ó Fhánuid é.

22 Nach guth dóibh a ndol ar cairde,
cliar Uladh tar éis a bhfuair;
ní bheir do dháimh ar Síol Suibhne,
díol i láimh nach uighbhe uaidh.

23 Ní taosga crodh le cléir oile
éigse an tíre i dtá dá réir;
fuair a riar gach tráth dá dtánuig,
cliar budh ghnáth i bhFánuid féin.

24 Mac Aibhilín re hucht troda,
tearc éinfhear budh chóir ’na chló;
fabhach rádha go cor comhlainn,
námha fa thol Domhnaill dó.

25 Ní fáth maoidhthe méid a bhronnaidh,
do-bheir do ghach aoinfhear é;
ní fearr bac ar dhuilghe dheóraidh,
go Mac Suibhne seólaidh sé.

26 Dob fhiú an t-aga fhuair ’na geimhil,
an glas teann i dtá ’na dhiaidh;
fad a théarma fríoth i bhFánaid,
’na dhíoth bhéarla ar bhrághaid biaidh.

27 Eagail le mnáibh do Mhac Suibhne,
sidhe feadhma dá bhfuair tail;
is mó is suirgheach téid don thochar,
níor léig cuibhreach othar air.

28 Tug a dhíol diomdha idir éigsibh;
dob usa dó gan a dháil;
minic nach réidh cliar dá chomhroinn;
is béim ar riar Domhnaill dáibh.

29 Ní anaid i n-ucht a chéile,

Críoch Fhánad an uair do-chí,
giodh mall a dtriall ó Fhunn Uladh;
cliar an-unn is umhal í.

30 Sgís a dtreabhtha nach bí ar bhrughaidh,
biaidh ar-ís ’na adhbhar shuain;
fada gur threabh fa Chloinn Cobhthaigh,
ler bhoing fear do tholchaibh tuair.

31 Ag so a leanaid ar luing d’aimsir,
ag ól a fhíona an eadh bíd;
do shúgh sgath an fhuinn fa Fhánaid,
dath ar thuinn ní thánaig tríd.

32 Téid an ceól ar codladh maidne,
mall dá aithle éirghios súd;
neach le suan is-teagh ní thánaig,
re nuall sreabh fan Fhánaid úd.

33 Géag chnuaistiugh do Chinidh Suibhne,
séad ar chléir ní choglann sí;
sí mar ghiall ghabhar le Gráinne,
go bhfaghar riar dáimhe dí.

34 Fuil Ó mBaoidhill na mbeart n-ordhuirc,
ag adhnadh tre ghile a gruaidh,
is crú Suibhne i gceann a chéile;
na buidhne ór fhearr Éire d’uaim.

35 Geall ar dheilbh ag dul go Gráinne;
geall oinigh ní hé nar thuill;
cuireadh a-nú arbh áil don fhilidh;
a clú tar mnáibh Cinidh Cuinn.

36 Pilib agus Iacób asbal,
dá n-agra Dia cóir na gcló,
dom shaoradh ar fheirg a hoighir,
faobhar deilg gér dhoiligh dó.